

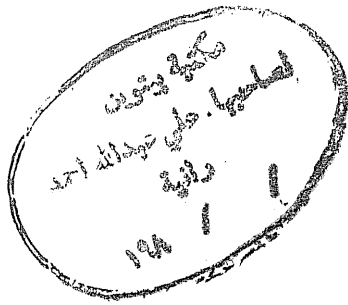
کوماری عراق و وزارتتی روشنیبری و راگماندن
دورگای روشنیبری و بلاوکردنهوی کوردی
زنجیره‌ی ژماره (۲۰۶)

دوره‌نامه

شیمی
خورشیده بابان

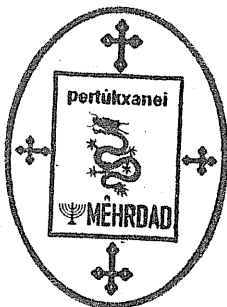

کوماری عراق
وهزارهتی روشنیری و راگه یاندن
دهزگای روشنیری و بلاوکردنهوی کوردی
زنجره ژماره (۳.۶)

داره وهن

خورشیده بابان

دارهوهن

تهی دارهوهن نه زانی کیم
من تهو که سه م بوټ نه سوټیم

بوټ نه سوټیم هه روه کو موم
توم زور خوشتر تهوی له خوم

دارهوهن - دارهوبه ن

دارهقه زوان

من منالہ کہم کہ تو بیان کو شتم
ٹازاری سہختو سو سیان پی چہ شتم

پیشکشہ بہ :

- گیانی پاک و پیروزی ماموستا « گیو موکریانی » .
- بہ ہم مووئو پینوسہ دلسوزانہی مہ بہ ستیان تہ نیا
- راژہی ویژہو ووشہی پیروزی کوردی بہ .

سه ره تايه كي كورت

دياره په يامي خامه ، لاي هموو نووسه ريک ، وه کو يه ك ني به
هه به وشه ده کاته شاباشي کاته وهرزه کاني خوځي . هه به وشه ده کاته
ده لالی بازار ي سهودا هه شه وشه ده کاته سي ، هه ناسه ي تيدا
ده دات . . . له ريگاي پيته به پيته کاني ژان و ژيانه وه ، ئاوينه يه كي
رووني زات و وينه يه كي ته لخي کومله مان نيشان ده دات .

خورشیده له ده سته ي سيه مه .

چاوخشانديكي سه ري يي به هونراوه ناسکه کاني دا بومان روون
ده کاته وه که وشه «واته ده بريني دهنگي مروث په روانه ي خوځي»
تاقه به خته وه ري به که بوي ماوه ته وه و شانازي پيوه ده کات .
ئو به خته وه ري به وه کو تاکه ته رازوويه كي قورس و سهنگين و
پولايين هاوتاي تايه که ي تری ژياني بي ده کات :

که کویره وه ري به و هيچي تر .

دياره ئيمه هيشتا نه گه يشتو وينه ئو ئاسته ي نرخ و باينه ي
که ساني ناو کومله که مان به راستي بناسين و هيشتا پيوانه ي
راسته قينه ي ئو بايه خه مان نه دوزيوه ته وه . ته گينا هه قه به چاو يكي
تره وه برواينه خوشکاني خه باتکاري وه ك خورشیده .

ده ليم : خه باتکار ، چونکه پاله وانيتي ته نها مهيداني جهنگي گولله
ده ري ناخات . به لکو هموو ووره به رنه دان و به رده وامي و
کولنه دان يک له مهيداني پان و به ريلوي ژياندا ، له سه ر پيازي

راستی و هاوشان رویشتنی میژووی پیشکھوتنی مروف دا،
پالہوائیتی به که بو خوی.

قهلم داننان له ناو کومه لیکدا که نرخه قهلم نازانی.
که ووشه له سه ریشه و هه ره شه زیاتر به خواونه که ی نابه خشی
جوړیکی تری شوین دیاری پالہوائیتی به؛

ئمه به نیه بهت هه موو نووسه ریکه وه... جا نه خوازه که ئه
نووسه رهش ئافره تیکی ناو ئه کومه له گوناچه ی ئیمه بیت.

ئهم بیرانه م به بیرا دین له کاتیکدا هه ندی دیری ژبانی «خورشیده»
به ده ستخته تی خوی ده خوینمه وه.

داستانیکی تر له زنجیره ی هه زاره ها داستانی وونی کهسانی ئه
کوردستانه.

هه قه له جیاتی ئه وهی خه لکی ئه م خاکه، شوناسنامه هه لگرن،
داستان نامه بخرنه باخه لیا نه وه...

هی: گهر ئه مه کاریکه نالوی خو له تو ماری دلدا ئه م داستانانه
تومارکراون و ته نها هار وژاندن و هه لژاندنیان ده وی به هه رحال،
باری نه ده یین ئه م ئه ندیشه دلنشینانه له بانه که مان هه لبویرن...
باچاو یک به م رازانه دا بخشین.

له سالی ۱۹۴۲دا «خورشیده» دنیای وولاته که ی بینی «ئهمه نی
هه شت سالیم بریتی به له بی باوکی و بی دایکی و سامناکی کوری
مامی خوم، واته برازای باوکم»، باوکی به فیل کوشت!

له زه مانى پاشايه تى بوگه ندا به به رتيل خوى رزگار كردو ملك و مالى
 لى داگير كردين . . . هه تا ئيسته ش ژيانى من برى تى يه له نه شكه نه جو
 سه رسامى به هوى ئه و گولله يه وه كه ئاموزا كه م له پيسته وه به باو كميه وه
 نا . . ! « سه ره تاي خويندنىم بو منداليم ده گه رپته وه ، به لام به هوى
 بى باو كييه وه ، له پولى چواردا له خويندن دا برام . ده ست ژنيكى
 له نه ندازه به ده ر دل ره ق و كو نه په رست و پوله كى كه و ت بووم . . . ئه و
 برا و كه س و كار هى سه ر به م ئافره ته دل ره قه دره نده يه بوون ، هه ر
 هه مان ريبازى دوز منايه تى و بگره زياتر يشيان له گه ل گرتم و
 به رده و اميش . . . له ما وهى شه ش مانگدا دوو ماله ميردى بو پاره
 په يدا كردن بو گيرفانى خوى بى كردم . . . به لام هيچيانم بى قبول
 نه كرا . . . هه رچو نيك بى خوم رزگار كردو گه رامه وه پوله كه ي
 خوم . . هه ر هه مان سال به دو وه م ده رچووم بو پولى پينجه مى
 سه ره تايى . . ئيتر به نه نيا و به نه بوونى و به بى كه سى ، خويندنى
 سه ره تاييم ته واو كرد . . به لام به هوى ده ستى چه په لى ئه وژنه
 چاو چنو كه وه ، كه خه لك بى يان ئه ووت دايك « كه له ئاموزا باوك
 كوژه كه م بو سه ر ژيانم ، خه ته رتربوو . . له قوتابخانه ئى نا وه ندى
 وه ريان نه گرتم چونكه له « نفوسدا » هه شت سال ته مه نى زياد
 كرد بووم . . ناچار به شدارى سى خولم كردو له هه رسيكياندا به
 په كه م ده رچووم و له خولى سييه مدا دامه زرام و بووم به مو وچه خور »
 « سه ره تاي خويندنه وه م له پيش سالى ۱۹۵۸ د ده ستى پيكر دو ته نها

خویندنه‌وه بوته هاوریم»

به‌لی ئه‌مانه ئه‌و باوه‌شه درکه زیبانه‌ن که «خورشیده»ی منال و
بی‌گوناخ خوی تیدا دوزیه‌وه. . تنیا ده‌روویه‌ک که به‌کولنه‌دانی
خوی بوخوی کرده‌وه: خویندن و خویندنه‌وه بوو. . . ئینجا
نوسین ده‌رپرینی کول وکوی ده‌روون. .

ووشه بوو به‌و پارسه‌نگه ئینسانی‌هی هاوتای ته‌رازوی مان و نه‌مانی
راگرت: مان وه‌ک مروّف. . مروّقی خاوه‌ن بی‌رو ره‌وشت و
ئه‌ندیشه‌و هه‌لوئست. . مروّیک که ده‌یه‌وی ئاوازی هه‌ست و
هه‌لوئستی مروّفانه‌ی خوی تیکه‌ل به‌رووباری هه‌رگیز نه‌وه‌ستاوی
مروّفایه‌تی بکات. . خورشیده‌ده‌لی «له‌پیش سالی «۱۹۵۸»ه‌وه
وورده وورده ده‌ستم به‌نوسینی شیعر کرد به‌یی ئه‌وه‌ی بزاتم شیعر
چییه‌و چونه». . لیره‌وه خورشیده‌ریازی خوی هه‌لبژارد. . .
نوسینی شیعر بو‌ده‌ر پرینی ده‌ستی ئینسانی خوی، شیعر بو
ژیان و بو مروّف؛ هه‌ر ئه‌م خاسیه‌ته‌شه که په‌ره‌ی پیداه‌وه مورکی
هه‌لبه‌سته‌کانی دیاری ده‌کات.

شیعریکی ساف، ساده، خوکرد «عه‌فه‌وی». . شیعری رومانسی له
شیوه‌ی «موناجات»دا؛ موناجات: بانگه‌واز بو‌که‌سان و، بو
دیمه‌ن و شوینه‌واره‌کانی سروشت، سکا‌لا ده‌رپرینی خوی بو‌یان
هه‌لرشتنی سوزی ساده‌و راستگو‌یانه‌ی ناخی. . هاواری به‌هاناوه
هاتن و به‌فریا راگه‌یشتن. . باوه‌ری نه‌به‌زین و خو‌راگرتن. . سه‌یر

ئىيە .

له كۆمەللىكدا كەدوۋچارى رزىمى زەشى پاشايەتى و سىستەمى
دواكە وتوۋى دەره بەگايەتى يە، لە كۆمەللىكدا، كە مروۋقە كانى تر دلىان
بيورن «مىشكىيان» يەردە و ھەست بە ھەناۋى لىقە و ماوان ناكەن،
سەير نىيە كەلە و چەشنى كۆمەلدا تەنيا سروشت بىتتە ھاوھلى
مروۋ و ھاورازى خەم و خواستە كانى ئەم ئاۋازە سادە و
راستگويانە كە خەرىكن لە ئەدە بە كە ماندا كزەدە بن .

بەلام لاي خورشيدە، ھوۋ پالئەرو، لە ئەنجامىشدا كاريگەرى
خويان پاراستوۋە . . بەبى پىچ و پەنا ئەو بانگە وازە رادە دىرى كە
شىعر بە شىكى جيانە بوە ھەي ژيان و ھەست و ھەلوئىستى
سروۋقانە يەتى . . بۆيە خويئەر ھەر بەزوۋى ھاوسوزى خوي لە گەل
ھەستى ئىنسانى شاعىردا دەردە خات .

وئەبى خورشيدە تەنھا بوخوي ۋەك مەسەلە يەكى جياۋ دوۋرە
پەرزى ژيانى مىللە تەكەي خەم نەخوات . . ئەو تەواۋ ئاگادارى ئەو
ئازار يە كە لانكەي ژىنى ئەۋى نەخشان دوۋە .

بەلام ئەي رېبوار من لە باروۋتا
چاۋم ھەلىنا لە خويى رۋوتا

ئەگەر ئەزانى بەسەرھاتى من
مىژوۋى پىرسامى ھەموۋ كاتى من

له ئاسمانی چاو خوږهم ته باری
سروشت، له گه لندا ته گری به جاری

گریانی سروشت و ئاسمان و به شداری پی کردنیان له شیوه نی
ناوه وهی شاعیردا، هه لئس و که وتی رومانسیانه ی شاعیر له گه ل ئاکامی
پرو و داوه کانی واقع دا پروون ده کاته وه . . و هر و و یه کی دیکه ی ئەم
هه لئس و که وته گه رانه وه بو یادگار و شویننه واره کانی مندالی و
به سهر کردنه وه ی دوست و هاوړپیانیتی له هه لبه ستی « من و ناوه که ی
قولنه دا » خوړشیده راستگوییانه و دلپاکانه هه ستی بیگه رد و هیوای
نازداری مروئی دل به ژیان خوش به رامبه ر سته م و ئاوات
ده رده پری .

به کورتی ئەو سهرچاوانه ی ئیلهامی شعیریان لی هه لندینجی و
دلی ده خه نه بزاف و بابته کانی گه لاله ده که ن ته مانه ن :

- ۱ - سروشت و ناوچه جوانه کانی کوردستان .
- ۲ - یادگاری مندالی خوئی له و شوینانه دا .
- ۳ - بابته رومانسیه ناسکه کانی وهك مندال و شهوو په پووله و
شمشمال ژهن .

۴ - پرسه و ماته مینی ماموستاو دوستانی .

۵ - ناکامی و سهرسامی و چه په ساوی خوئی به رامبه ر کاره ساته کانی
ژیانی و هه ست کردن به ته نیایی و بی هاوه لی خوئی « به تاییه تی

نه بوونی به دایکیکی خاوه مندال. . .

بو دارشتنی ئەم بابەتە خورشیدە تەنها بە دوای هەست و کولی
دەروونی خووی دەکەوی چونکە بابەتەکانی خویمان بابەتی هەست و
سۆزو عاتیفەن . . راستگۆیانە هەستە هەلقوللۆه کانی دەردەبەری
بەبی ئەوهی پەنا بو بیرو لیکدانەوهی قوول بەری پیش وەخت هیچ
پری و شوینیک و شیوه و رووخساریک بو هەلبەستەکانی دیاری ناکات
لەدوای لەدایک بونیشیاندا، بەدەگمەن یان زۆر بەکەمی دەستکاریان
دەکات بەکورتی، شیعەرەکانی شیعری «تەبع» ن تەبعیکی رەوان و
راستگۆ زۆر بەی هونراوه کانی لە شیوهی شیعری زمانی «
هەوارمی» ن واتە شیوهی «بەیت» کە هەر دوو دیر لەسەر یەک قافیەن
أ. ا، ب. ب، ج. ج. . . هتد» و کیشی پەنجەیی دە برگەیین «
+» کە بەزۆری لەلایەن شاعیری مەزنەوه «مەولهوی» ی نەمرا
بەکارهێنراون . . هەلبەت شارەزا بوونی خورشیدە هەلبەجەیی لە
شیعری مەولهوی، فولکلوری کوردی ئەو ئاواچەیه بوی لواندوو
بتوانی ئەم کیشە کوردیە خو مالییه

هەلبژیری و بەسەرکەوتویی بە کاری بینی . . . هەندی هونراوه شی
کیشی هەشت برگەییان هەیه، کە ئەویش کیشیکی خو مالی
گورانی کوردییه . .

ئەم کیشانە لەگەڵ زمانە پەتییه کەمی، رواله تیکی رەسە نییان بە
هونراوه کانی بەخشیوه .

خورشیده توانیوتی ئەو کیشە برگییانە بو دەربرینی هەست و سۆزی خۆی بەکارینی... لە هونراوەی «پەیام» دا کیشی هەشت برگیی بەکارینی و رەنگاوڕنگی تیدا دروست دەکات بەکردنی بەشازدە برگی «۸ + ۸» هەشت برگی «۴ + ۴» چواربرگی «۲ + ۲» لەم رینگەپەشەووە حالەتی خەم و سەرسامی خۆی بەشیوہیەکی دروست و کاریگەر بەخوینەر دەگەینێ.

لە هونراوەی «ھیوایەژین» و «پەپوولە» و «داربەرۆو» و «پرسیار لە هەوار» و هونراوەکانی تریش ئەم توانایە دەبرپوہ.

خوشکە خورشیدە خاوەنی دوو بەرھەمی تریشە کە بەناوی «تیشک» و «دیاری و یادگار» پیشتر چاپ کراون لە بەرئەووە تارا دەیەکی زۆر لای خوینەرەکان ناسراوە و بە پیوستم نەزانی زیاتر لە سەر شیعرەکانی بدویم... باشیعرەکان خویان لە گەڵ هەستی خوینەردا بدوین. تەنھا دەمووی ئەوە نەدەش بلیم کە لە سالی ۱۹۷۰ بو بە ئەندامی یەکییتی نووسەرانی کوردو، لە سالی ۱۹۷۹ دا بە ئەندامی دەستە ی بەرپوہ بەری یەکییتی نووسەرانی کورد لە سلیمانی هەلبژیرا، کە من شانازی سەر و کایەتی کردنی ئەم دەستەیم پی سپێردراوە... ئەمەش بۆی لواندین کە لە نزیکترەووە بیناسین... بەراستی وەک ئاڤرەتیککی خاوەن باوەرو هەلوێستی مەردانە ناسیمان ئاڤرەتیک کە ئازادی و سەربەرزیی خۆی و شەرەفی قەڵەمەکی و خوشەوێستی وولاتەکی لە هەموو خیر و خوشیەکی خۆی تەنانەت

له ژيانيشي به لاره نازيزه تره . . بويه زور باوهرم به ووشانه ي
هه به كه ده لي هه له زووه وه «مه به ستم بوو له رپيه كي مروفايه تيبه وه
رازه په كي كومه ل و وولانه كه م بكم، له زه تم له ژيانيكدا به دي
نه ده كرد كه تهنيا برتي بي له خه وو خواردن و سوودي تايبه تي و،
هه به سروشت وادروست بووم و هاتبوومه كايه وه زور هزم
له ئيشي جوان كرداري، مروفايه تي به رزو نازايه تي و سروشت و
جواني و زانباري كردوه، نه مانهم بو ژيان به مايه زانپوه زور رقم
له ناو نيشاني خواروخيچ نه بووه، چند له ربي ره وشت جواني و
ناو نيشاني به رزدا به هيلاك بچوومايه هه ربزار نه ته بووم و هه ستم به
هيلكي نه كرده "له كو تاي دا هيوادارم خوشكه خورشیده خامه كه ي
دانه ني و هه ميشه سه به رزو سه ركه وتووي

كه مال

سليمانی ۱۹۸۰/۱۲/۱۴

جوانی

تریسکه‌ی داره‌نار له‌بهر تیشکی خور
سروه و شنه‌ی دار سیبهر ئیجگار زور

پی به‌ره و ژوورکه به‌رزیه و نشیو
بونی ریحانه ههرمی و قه‌سیه و سیو

ته‌لان به‌ته‌لان جوگه و کانیاه
مه‌شکوله‌ی ماست و دو دانراوه

ئاوی وه‌ک ته‌رزه، ساردو سازگاره
نمونه‌ی به‌رزیه کاری کردگاره

خونچه‌ی ئەم شوینه تازه به‌هاره
هه‌تاکو ئه‌رووی ریزه چناره

جوانه ئەم شوینه پر رازو نیازه
تاسه و هه‌ناسه‌ی دلی دل‌خوازه

گوینو دارقەزوان سوورەتووی نازدار
جولانەیی کۆرپە بەستراوە لەدار

لای لایەیی دلگیر ئاوازی دلیر
دەک یاخوا هەرگیز نەچنە گەرمەسیر

ئاگری «داربەرۆی» پنهو سەردۆلە
نانی «هەورامی»، هەوری لەکۆلە

هاژەیی ئافگەیی زیو ئەدا لەسەر بەرد
مرواری ئەرزۆی ئەروا هەرداو هەرد

ناوبەناو خانووی بەهیلە ساو
ئەلی ئەندازیار نەخشەیی کیشاوە

دایک بەرخۆلەیی داووەتە بەرخۆی
بەرچینەیی پی بە لەگەڵ بەرخیی خۆی

سمل و میخەک بەند، سەرو پویلەکەیی
بەدڵ حەز ئەگەیی تیر سەیری بکەیی

په پیکه‌ری بالا ټه و چه‌رخو چاوه
چ په پیکه‌ر تاشیک وه‌های کیشاوه

فهرادی کیوتاش کیوی تاشیوه
دیاره، «شیرینی» ئیره‌ی نه‌دیوه

خهرانمان واهات له‌یل به‌له‌نجه‌ولار
ته‌شی ئه‌رپسی بن داره‌و بن دار

خوزگه ټه‌زمانی به‌زمانی ماچو
ټه‌موت گورانی شیرین دامه‌چو؛

جریوه‌ی چوله‌که ساباتی ناوباخ
سه‌ریک هه‌لپره، بو‌گه‌ردنی شاخ

خرنوک و بادهم گوژو به‌لالوک
هه‌میشه به‌هار رازاوه وه‌ک بووک

قه‌تارو شمشال می‌گه‌ل «که‌لی» شه‌نگی
چون بوی نه‌نوسم دانیشم بی‌ده‌نگی

به‌راست له به‌زبانی و جوانی ئەم ناوه
بێ‌نوس هەر کوڵه، سه‌رم سوپماوه

هه‌له‌بچه ۱۹۷۷/۸/۱۱

پۆلەي دايكىك ئاوا پروات
دەتوخوا بو گوللە نەخوات

لەسەنگەرى بەرزى وولات
نەچرىكىيىت، واروژ ھەلات

زۆر يادگارم لەياد ماوہ
زۆرتەر ئەم سەرچەشمەو ئاوہ

ئەو شتانەي ليرە باوہ
مەلئ دەنگخوشى ئەم ئاوہ

لەزۆر لايكە كاتى و ئاو بوو
حەيران، لاوك، ليرە باو بوو

خو جواتانى «لادىي وەرى»
بەناوبانگ بوون لەگەلئ جئ؛

خوزگە لەزۆر شوين ئەيميران
چەند نازدار، كيژە كوردان

له پال گردیکا پیمان تهووت دی
یه کهم جار بوو دیم دیکه سی مال بی

هر له یادمه شلقه ی مه شکه ی پر
ئاگری ته پاله ته په ی نان و گر

که رویشکی سپی له ناو سهوزه گیا
خوا خوی تهووم بوو کهس راوی نه کا

(له ناو دهروونی دیرینی زهوی)
چهند هیمن ئاوی کانی هه لئه قولی

پونگی ناسکی لای جوگه له ی زیو
هیچ ناخوش نه بوو بو ناو دوکولیو

تازیز کچه کورد؛ داینی کوننه کهت؛
بمکه به موورووی میخهک به ننده کهت

ساده ی هوره یهک؛ چریکه یهک خوش
ماندووی ری ی دوورم؛ بابیمه وه هوش؛

شوره‌بی، چنار، ناو قامیشه‌لان
پر بوو له زیکی هوزاری جوان، جوان؛

پورو ریشوئه، کوتره کیویله
په پوسلیمانکه، ناسک، جوانکیله

تاسه‌پرت ته‌کرد به‌ره‌مت ته‌دی
کارژوله‌ی ساوا به‌رخوله‌ی سپی

هوهوی کاک جوتیار له‌ناو ووردی شین
فرکه فرکی هه‌نگی، شاه‌وستای هه‌نگوین

سملی، بون خووشی ته‌م خاکه‌م هه‌بی
عه‌ترو گولای خه‌لکم بوچی بی

له‌دوور لوتکه‌ی شاخ بو تاسمان چوبوو
قه‌لای سه‌رده‌مو سه‌نگه‌ری زوو بوو

شه‌و ته‌ستیره‌کان که پی‌ته‌که‌نین
جوانیه‌کی که‌یان ته‌به‌خشی به‌ژین

ئەي ووت ئەم دەشت و دولو پەيكولە
بەندى جگەرە شارەگى دلە

تیشكى رۆژ ئىجگار گەش بوو لەو دىيە
ئەتووت نەورۆزە رۆژى نووى پىيە

بەم جورە تاسەو تىنويەنيم شكا
شوينى وام ھەييت، بوچيمە «نەمسا»

ھەلەپچە ۱۹۸۴/۱/۱۵

کۆسار

کۆسار؛ ھەر ئەللی کەلی ئەروانی؛
دەنکە درەکەمی دەریای ژیا نی؛
شەرت بو بۆلیم وەك کەناری بی؛؟
خوی دانیشی بۆت بەکۆل بخوینی؛
یان وەك شاعریك شیتی جوانی بی،
شەییوای سروشتی نیشتمانی بی،
خۆشتر لە بلبیل بخوینی بەکۆل،
بو جھانی شاد؛ پەپولەو دار گۆل،
کەمی کاتیك شەفەق شەو ئەکاتە خەو
دی دەنگی شەمشال قاسپە قاسپی کەو،
گەش وەك نیرگری دووچاوە کانت،
پەر وەك پەرژینی پروو برژانگت،
مەنگ وەك ھەلویتی نەرموونیا،
رووناك وەك بەھرەمی بەرزئی ژیا،
بۆت بەھۆنمەو زۆر جوان بەووردی؛
لە وشەمی زیرینو دیرینی کوردی؛
کاتیك لیزگی خۆرسەر دیشتە دیار،

ئەدا لە شاخى ھەزار بە ھەزار،
بەتالى تيشكى ئاسۆي گەشو نو،
بوت ئەھونمەوہ بو ياوگار ھەتبى.

ههزان

خۆزگه، ئەت زانی ئەمهوێت،

کهی باست بکههه

خۆزگه، ئەت زانی ئەمهوێت

کهی ناوێت بیهه

لهوساوه ئەندیشهه

وهك پهپولهیهکی ساوا

بهدهوری یادگارهکاندا

ئهسورپهتهوه

وورده وورده جی ههنگاوهکان

ئهخوێتهوه

نهخشه بو دژواری و مهودای

پهزارهکان ئهکیشیت

جی ههنگاوهکانی دا هاتوو

دیاری ئهکات

ئهی میژووه رهنگینهکه

ئهی لاپهه نههرهکه

هاتم

له يادتا، هاتم

به لى هه ر هاتم

هاتم له بهر تيشكه ره نځينه كه تدا

له ده ر يا ديره نه كه ي ئاوا ته كانتدا

وورده وورده به دليكي پر له هيو اوه

به پروايه كى وهك پولاوه

له قه راغ شه پوله وورده كانى ده ر يا كه دا

له ژير چه خماخه ي هه و ره برو سكه دا

ئاي چند به لامه وه پير و ز بوو گه پرانه كه م

چند به لامه وه به ريز بوو گه پرانه كه م

بوته مه به ستم ئيستته يش و هه رگيز

هه ربوى ته گه ريم

هه ربوى ته گه ريم و

ده ست به ر نادم

ده و ران ته هه ژينم

ده ر يا ته هه ژينم

ده نكه مروارى ده ر دينم

مانگ دواى مانگ

سال دوای سال
به ره و لای خورم رانه کیشیت
بی گومانم هر نه روم و

هه رته گه م

له و تیشکانه یی نه مان ویست
چه پکت بو نه گه م
له و روژانه یی نه مان ویست
وورد بو میژوو نه دوین

له و مه لانه یی نه مان ویست
سر و دمان بو نه لئین

له و مرواریانه یی نه مان ویست
له گه ردنی چیا یی نه که یین

نه تو نه کوژیته وه
نه من ده ست به رته ده م
جا نه و کاته با ست نه که م
نابه م جو ره ناووت نه به م

هه له بیجه ۹۸۴/۳/۳۱

له نديشه

به نه نديشه گه پرامه وه
به کاته کاندا خولا مه وه

ههنگاو به ههنگار که نه منا
له وه رزه کان سه رنجم نه دا

له پريواره کانم پرسی
له پروزگار ه کانم پرسی

پرسیم له که ژ، له دارقه زوان
له يادگار ه کانی جار ان

له نشيو، له به ره و ژوور که کان
له که زه با، شهسته بار ان

له چه م، له کانياو، له چنور
له ماندووه کانی ريگه ی دوور

پیشمه رگه کانی فه له ستین
خه بات، یه کیتی، نه به زین

له شهخته به فری کوستانان
«زه رده پهر» گزنگی به یان

له قاره مانانی جیهان
له میژووی مروڤ له ژیان

هه نگاوه کانی ماموستا
تا کووی رۆی له کووی وهستا

ووتیان نه، نه وهستاو ئه راو
ئه ژێ نامری بیرو هیوا

هه له بجه ۱۹۸۴/۳/۳۱

هيو! به ژين

هرچهنده بېرم بلاوه!

په ژارهم لى وروژاوه!

ليت بېزار نيم ټه هوارم

يادگارى به رزى روژگارم

هرچهنده به «ناموښى» ټه ژيم!

پيروزيت لام، لیت بېزارنيم

يادمه لای تو سوره چنار

منالیک بووم، به رخی هوار

زورچار لهم ژير سپېهرى تو

نېره دا تم کرد هلمه تو.

له گهل كچ و كوراني وورد
لهم بواره، ياريم نه كرد

له ناكاو ناگري گولله
نه رزايه ناو ناوي قولله

زه ماوهند بوو شايي نه كرا
بووك به سواري مابين نه برا

برنهو به شاني ئيجگار زور
نه بريسكانه وه له بهر خور

دهنگي زورنا هي ده هول كوت
نه ي به خوا كاكه خوشت گوت

نه بوو به تاههنگ قريوه
شار پر نه بوو له زريوه

له بهر ناله ي بريسكه ي گهش
نه ي كرد به گاله «كيوه رهش»

بەلەنچە

لاي من لوتكەي كەژ ئىستە بەقرىتە
وەك وەرزی بەھار ھەوار بەنگىتە

تاقەي قەلبەزە بەرزىي كۆھساران
بوووتە مەدالىي كوردستانی جوان

كەچى پىم ئەلەين سەردەمى بەھار
ئەو كاتە وەرە بېينە «كەلار»

زۆر شوپىتم دىوہ لەنزىك و دوور
«تەپەكەلم» دى لادىي، شارەزوور

ھەر تەنيا «سى مال» زۆر بەبى دەنگى
لەگەل ستەمى رۆزگار ئەجەنگى

پیرۆزیت لام، لیت بیزارنیم
یادگاری بهرزی منالیم

به جوانی تو میشکم پر بوو
ئاشنای شاخ و شوینی چر بوو

دهسا تویش ئه‌ی شوانی خه‌مگین
خوهر نابی کز هه‌لنیشین

من به شیعر تو به شمشال
باپاراو کهین گه‌رووی زور تال

باییت نه‌وایه‌ک به‌ووردی
له‌سه‌ر شیوه‌ی شیعی هه‌ردی

ئاوی خوړو «کیوی» سه‌نگین
دهستی زور و دیراوی شین

خه‌لک وه‌ک «هه‌نگ» و زه‌وی هه‌نگوین
جوانه هه‌وار، هیوایه ژین،

دار بهروو

خوژگه دار بهروو، من و تو ههردوو
ئه بووین به سیه به بو گیانی ماندوو

ئه بووین به سیه به، ئه هاتینه بهر
بو ماندووی ریگه ی «بانه» و «ره وان سه»

ئه وهی له سینی و سفره ی نه پرسی
ماندووی ری ی سهخته به سکی برسی

ئه بووین به خوره م له دوا لوتکه ی شاخ
رامان ئه مالی خه م و ته م و ئاخ

ئه بووین به به هار، ئه بووین به ئاورنگ
ئه بووین به به یان، ئه بووین به گزنگ

له م ژینه ئیمه یش ده وریکمان ئه بوو
ئه بووین به سه نگر بو ئاواتی زوو؛

لهو لاره ری به بو خوت له سه ر یال
پرچی رهنگینت کردووه به ره شمال

خوزگه نه هاتم ههروه کو هوزار
سه ر به ست هه لئه فریم له م دار بو نه و دار

به ده نگیکی ساز چاک نه م چریکاند
روژی تازادیم له خه و هه لئه ستاند

ته بووم به سروود، ته بووم به شه مال
ته لیسیم و داوم گشت نه کرد به تال

تا کو گولاله ی زهردو سوورو گهش
ریگه ی کاروانیان نه چنی وه کو فه رش

له نه و روزیکدا نه و به هاری کورد
داستانه کانمان، وورد وورد باس نه کرد

۱۹۸۰/۷/۱۴

هه له بیجه

په پیام

په پیام هین، منیش وه کو تو
دهستم له جی خوی دهرچووه!

دهستی تو له گهردندایه
من دهستی خوم لی وون بووه!

له سهر ریگه به کلام ئه روم!
بی ئاگام لی گه لیک ویلم!

به لام ههرئه بی بجولیم
لانهی ته نیایی جی بیلم

ریگه به که که پی ئه لین
گوایه جیهانیکی نوی به

جانازانم راسته وایه؟!
یان داوی ژانیکی نوی به!

رووناکی لی یه نهو جی یه؟
یان شهوه! تاریکه ری یه!

بهراستی نه ژنوم نه له رزی!
ئاخو روژگار چیکه ی پی یه؟

نهو په یامه ی که هیناوتنه؟
ماندووی ری یه؟ یا ئاوساوه؟

نامه یه؟ یا هوئراوه یه؟
یاچیروکی تیا نوسراوه؟

هر پرسیاری پی وه لام بوو!
هر یه که به لایه کدا چوو!

په یام ووتی من پی قاچم!
لای توم و هیچ کوئی که ناچم!

کاتی په یامم برده وه
دانشتم، خوئی خوئی خوینده وه!

گهرم و گور بوو!
دلی پر بوو!
سهرم سورما!
ئهم دل پری به چون وا رووی دا!!?
کهی؟ له کوئی بوو!?

نەپەرەپەك نەییست نەدوو!
هەرگویم گرت و تەواو نەبوو!

نەهونراوه، نەپەخشان بوو!
نەچیرۆك بوو؟ ئەهی هو! ئەهی هو!

باشه هەتاكو ئیستانمن
لەژیر زهوی دا بوو بووم وون!?

بو بهی پرسیارو وهلام!?
کویرانه گرتان ری ئه نجام!

زوربهی روژگاریان لی دزیم!
بوهرمن، ئاسایی نه ژیم؟

بو بی تاوان؟، بو به بی هو؟!
روناکیتان لی دزیم بو؟!

له زینم دا نامرادیم!
بو هر من ته نیاو ناشادیم؟

په یامم دا بهر شه با
باوهك ته منی من بی با!

۱۹۸۰/۱/۲۰

هه له بیجه

سروشنتو یاد

کانی یه بردینه یادگاری منی
یادگاری گهلی رۆزگاری منی

به زیخ و چهوو خره بهردی تو
لیره دا ئەم کرد یاری ههلمه قو

لای ئەم «داری یه»، له م سینه رانه
چهند چاو ئه ریزرا، پرچ ئه کرا شانه

کل و کلتوری چاوی رهش و کال
هاوراز بوون، له گه ل میخه ک به ندو خال

تیشکی رۆژ ئهیدا له سنگی زیوین
ئه بویه ئاوینه بو بالای شیرین

شیرین شه کره سیو، گونا گولی سوور
گهردوون هینابویه به رههم وه ک بلوور

سوۆزی ژنه کورد (کوننه ئاو) له کوڵ

ٲهٲووه مٲسٲقاي چهٲ و دهشت و دٲل

لهكوي زريوهو جريوهي مهل بوو

ٲهنديشهٲ ٲهٲري بو ٲهوي ٲهچوو

لهگهل شامارو تووله ماري ري

بيٲرس و بيٲاك بووبووين بهاورٲي

ٲهچوومه ٲهوبهر بوٲوتركي سوور

زور جار گوٲم ٲهگرت له شمشمالي دوور

ٲهٲولهي رهنگين چهٲند ناسك ٲهٲرين

بيٲاگا له خهٲ، نالهو راجلهكين

خورهي ٲاو، زيكيهي ٲوري هيلانه

ههٲجيره كيوي، ههٲنگويني شانِه

جوتباري چالاک خاڪهٲاز لهشان

ٲهكهوته هوٲه بوٲيراوي جوان

داره‌وهن له‌دوور به‌خۆی ئەنازی
تیی شاسواران، ئەکه‌وتنه‌ وازی
ده‌سته‌ی که‌نیش‌گه‌ل، «له‌رانه‌بیره»
ئای که‌ دل‌گیر بوو، دیمه‌نی ئیره

ئیس‌ته‌ تو‌ چۆلی، منیش‌ خه‌م‌گینم
به‌تاقی‌ ته‌نیا، خه‌ریکی‌ شینم

به‌لام‌ هه‌ر‌چۆن‌ بێ‌ ژیان‌ هیوايه
هه‌ر‌چه‌ند‌ شه‌و‌ تار‌ بێت‌ رۆژی‌ له‌دوايه

من‌ هه‌ر‌ کوردم‌ و، تو‌یش‌ کانی‌ و‌ ئاوی
هه‌ر‌ هیزی‌ ئەژنوو، رۆوناکی‌ چاوی

١٩٨١/٤/١٤

هه‌له‌بچه

شهو

شهو شه پولي
نه نديشه ي ناکام!

خستوميه ده ريام
شه وگاري پر سام!

سروشت پوشيويه
تاراي ره شي شهو!

مه ليش به ماتي
چاوي چووه ته خهوا!

نه شنه ي شه مال
نه سوزيكي خوش!

دره خته کانيش وه ستاون
بي هوش

ئهستیره گهشه
ئهویش وه کومن

شهوق و شادمانی
لی بوو ته دوژمن!

مانگیش تریفه ی
ئهوسای نه ماوه!

بی سروه، بی ههست!
سه رسام وه ستاوه!

به راست بهشی من
هه رکه م بوو، خه م بوو!

ئهوهیشی هه بوو!
شه و بوو، ته م بوو!

۱۹۸۰/۸/۱۵

هه له بیجه

كەل

كەلى شەنگى كەزى قەشەنگ
ئەي دلدارى دلپىر و مەنگ

مەل و پەپولەي رەنگاۋ رەنگ
وورده تيشك گولالەو ھەنگ

لەدەۋرى تۆ دىن و دەچن
رىحانەو گول بو تۆ ئەچنن

بېگومانم كە شەۋەزەنگ
خو راناگرى ھەروا بى دەنگ

ئاسۆ پىلوى خەو ھەلدىنى
بىلبى بەكولتر دەخوينى

ئىمەيش بەتاسەو ئارەزو
گول بارانت ئەكەين ھەموو

جا لهم ناو ديمه نه گښه
لاى هم كچوله چاو ره شه

دهنگى زورنا، زرنگه ي زيوو
ته كهين بهديارى بو ته وديوو

۱۹۷۸/۴/۱۶

مه لښه

مانەم

بنو «ماموستا»، بنو چاو لیک نئی
ژیان تاکو سەر دراوه به کئی؟

هه چهند خورپه ی دل زور بی ئەندازه
بنو. . پیروزییت ههواری تازه

نامرن ئەوانه ی کهوهک تو مردن
بنو. . پیروزییت، بهرزی و سهرکهوتن

له قولایی گل، له ناو زامهکان!
داستان بنوسه بو دار ئەرخهوان

به رزه ئەرخهوان رهنگ ئال و وال
بو سەر گۆری تویش وابوو به ئال

با به هاری نوئی گولاله ی لاری
نامه ی ههوال و باسی تو ی بی بی

ماموستای چیرۆك خاوەن بەهرەى پاك
راسته كه گهوهەر نارزى له ناو خاك

بنو. . تاكو روژ ههڵدى له سهەر كهل
توش چاو ههڵدىنى له دهست نادەى ههه

له گهڵ كاروانى سهرفرازى ژين
پى به پى ته رویت، دەم به پیکه نین

به لام ئیسته من ماته م ! ماتم !
كاس و خه مبارى كوچى ناکاتم !

١٩٨١/١٢/٢٩

به بۆنهى كوچى دوایى ماموستا «موحه ره م موحه مه د ئه مین» وه خوا
لێى خوش ییت

هه‌لۆیستیک

له ئاڤره‌تیکی کوردی ئیرانهوه

کچه بیانی هه‌ر خوی به‌ته‌نیا
به‌په‌ت باوئیکی به‌ستوه به‌کۆلیا

له «کەلی» ئەندیشه، ده‌رکه‌وت وه‌کو خۆر
تیا به‌دی ئەکریت، جوانی‌ی جو‌ر به‌جو‌ر

رێک و، ناسکو، گورجو، لی هاتوو
رێ له‌به‌ر ده‌میا رائه‌کا زوو زوو

چهند خوشه ئیمه‌یش ئاسایی بژین
چهند خوشه هه‌وای سه‌ر به‌ست هه‌لمژین

هه‌ر له‌په‌نجه‌ی (پیی، تاته‌وقی سه‌ری
وورد سه‌رنجمدا، گه‌ردیکم نه‌دی

سه‌رتاپای بالای هه‌ر نازداری‌یه
کاری سه‌روشته، بی ده‌ستکاری‌یه

له ده‌ریای جوانی، دیده‌ی وورشه‌دار
مرواری نه‌چنم بو‌مای روژگار

سنگ و ناوشان پان، سپی، به‌هره‌وهر
پرچی زیرینی، رژاوه‌ته‌سهر

گه‌لی دیمه‌نم نه‌هیینه‌یاد
ئیسته‌خه‌مگین! وه‌گ منی‌ناشاد!

من له روژه‌ه‌لات، تو له روژ نشین
هر خوامان یه‌که، که‌ی وه‌ک یه‌ک نه‌ژین

کچه‌ی بیانی، ئاده‌میزاد نیم؟!
گوایه‌نامه‌ویت، وه‌ک مروف بژیم؟!

به‌لام نه‌ی ریوار، من له بارووتا
چاوم هه‌له‌ینا، له خوینی رووتا!

له‌جیاتی شیری دایک له‌م ناوه!

به خوین گوش کرام! ووتیان دوشاوه

ئه گهر ئه زانی، به سه رهاتی من!
میژووی پرسامی هه موو کاتی من!

له ئاسمانی چاو، خو پره م ئه باری
سروشت له گه لئا، ئه گری به جاری

رپیواری بیگه رد، ئیمه ی هه رداو هه رد!
ئیمه ی ئاواره، دل پر ئاخو ده رد!

ئیمه ی دوو چاری چه پوکی زوردار!
هه ر له پایزداین! نیمانه به هار!

ئیمه ی بی هه وار، ماندوو رهنج بیوهر
کو یله و سته م نوش! به لام کو ل نه ده ر

ئیمه ی ش وهك ئیوه شه یدای سه ره به ستین
تاروژگار هه بیت شی تی شیرینین

هەر له گره وداين له گه ل گه ردوونا!
قولنگ بازي يه به سهر بيستونا

هەر ههين، هەر نه ژين
هەر چقلي چاوي به دو ناحه زين

له چاوه كانت نه باري جهوههر
بو يه له يادما وابوو يت به په يکه ر

پهري نه ي ديار يي، يادي داهاتووم
ووشه ي هه نسكي دلي نه سره وتووم

ئاسكي بز يو، نه ي مه لي ئازاد
سلاومان بيه بو ژياني شاد

له م جيهانه دا، جيهاني بهرين
بو ته نيا ئيمه سه رفه راز نه ژين

۱۹۸۰/۱۰/۹

سليمانی

من و ئاۋەكەي قۇللە

ئاۋەكەي «قۇللە»، ھارپىي ئەم سالىم
ھاۋ رازى ھەست و ھەناسەي تالىم!

سەرچاۋەي دىرىن، جىي يادگارى زوو
«لاپەولانك» بوويت، بو دلى سىر بووا!

جار جار وەك دايك بەنەرم ئەتلاۋان
جار جار شىش بەكول ئەتكردە گىپان!

جار جار شىش بەخور ئەگىپان ھەردوو!
بو خەرمانى خەم ھىۋاي بزر بووا!

بو تروسكەيەك لە ئاسمانى شەۋ!
نەتۈ سرەۋتت ھەبوو، نەمن خەۋ!

تو بەخورەي خەم من بەئاهى سارد
نالەۋ گلەمان بو گەردوون ئەنارد

ئىستايىش وائەروم بەخوات ئەسپىرم
بەلام بلىسەي ھەستەم ئەنىرم

ھەر كە گەيشتە لوتكەي «كيۈپرەش»
پىشوازي بكە، بەدىمەنى گەش

زور چاك بزانه كە جيگەي پروام
منالەكەي زووم، ھاورىي بەوھفام

چاك لەيادمە، رۆلەي نازدار بووم
ھاورىي پەپولەو گول و گولزار بووم

لەم سەرچاۋەيە، بەشەپولى وورد
چاۋ شاركىم لەگەل تىشكى رۆژ ئەكرد

چىنگم گىر ئەكرد لەم زىنخە جوانە
بەچلى شۆرەيى ئەم كىرد جولانە

ھىچ ئاكام نەبوو لەچەرخى ستەم!
لە بى بەشىي زور، كويلەيى و ماتەم!

خۆ تۆيش «شیرین گیان»، ناسکۆلهی «بتوین»
جار جار هاوڤدم بوویت، بو دلّهی بی شوین!

دلّهی زویرو، زامدارو شیواو!
وهك مهلی تیزرهو پهل و پو شکاو!

هر دم له یاده ناسکی ههستت
شیوهی دلّسوزی دوو چاوی مهستت

توخوا «شیرین گیان» جاباییت بلیم
له وهتهی که ههم هر ریپواری ریم

رّی زور دژواره پر له چقله!
ئازاری چقل بو ناخی دلّه!

من هر ئه پوم و ههنگاوێک ئه نیم
ههنگاوی دواهی بو دواوه ئه خزیم!

به لام شمشمال ژهن سوزیک، براكه م

هيچ سوودي نيهيني هيوايي و خهم

بيگومان ئه مپروش ئه پروات له كاپه
دلي ههر شهويك روژيكي تيايه

له روژ مه لاتدا، كاتي روژه لات
كارواني شهوي رابردوويش ئه گات

دهنگي شمشمال و، شيرين و، سروشت
مال ئاوايي گهرم له ئيوه و، له گشت

١٩٧٦/٧/١٢

رانيه

يادىكى «مەۋلەۋى نەھر» لە نەورۇزدا

تريفەي مانگە شەۋ، رەشمالى شەۋگار
فەرھەنگى پىرى ھەستىيارى ھوشيار
تېشكى مۆم، ئەندىشەي وورد، شاپەرى پىنوس
نالەي نەي دەروون، خوزگە، ئاخ، ئەفسوس

قوربان «مەۋلەۋى»، ئاوردە لەمن
ئەۋەي گەرەكتە، رەنگە لام ھەبن

لەزامى جگەر، ووشەي پشكۆي سوور
بکہ بە ديارىي بو رۇزگارى دور

كېلەۋ مەشخەلى نەورۇزىك سازكە
دەشت و دولى كپ پر رازو نازكە

زىكەي كەۋ، سويسك، كەل، ئاسك، مىگەل
بەفرى لالەزار، تاراي تېشكى كەل

تەرزەي تافگەي زيو، سۆزى نەيجەي شوان

بین به‌دیاری، هۆنەر، بو ژیان

بو سەر «شاتە» و کەژ مرواری ناز بی
بەرەزای سەوزو چریکەو ساز بی

سیاچەمانەو هۆرەو گالە ی خیل
لایە لایە بن، بو ئەندێشە ی ویل

تافە ی قەلبەزە، چری چەم و باخ
بژنەوم بەستە ی باخەوان بی ناخ

دیم بو دیدە نیت، ئەمرو ناسبە ی
بە بەرزی خاکت تیر ئەلیم ئوخە ی

کام گۆل گرنگە، لای کوردەواری
بو سەر «گل کۆکەت» ئەیکەم بە دیاری

قوربان نەورۆزە، بە هارمان ئالە
گولالە ی سەرسنگ، پەمە یی کالە

هاژەى «كەياوان» جى ھەوارگەى لەيل
بۆنەتە كۆرسى ھۆزارى دل كەيل

نەورۆزە، قوربان، وولات خەملىۋە
بەھارى نوپىيە، زستان بەزىۋە

۱۹۷۹/۳/۴

ھەلەبجە

سەرشاتە: ئەو شوپىنەيە كە گل كۆى «مەولەۋى» تىدايە .
ئەم ھەلبەستە لە مېھرەجانى دوۋەمى شىعەرى كوردىدا خويندرايەۋە

تېپىنى:

لەم ھۆنراۋەيەدا دووجار ۋا رېكەوتوۋە باسى «سان» ۋ «ناز»
ھاتوۋە، بەلام ھە رىكەيان لەجىى خويدا جوۋرە مانايەك
ئەبەخشى .

هن و بلبل

بلبل چند جوان بوو ديمه نی لادی
که ژو گردو لکه، کانی و داره رمی

کارو کارژوله، به په زای شاخان
نای چند به سوزبوو، زریوهی باخان

مهلی ره نگا وره نگ، دارگو یزی قه شه نگ
چنار هه لچوبوو، ره نگین و بی ده نگ

له ناو دار به روو، ره زو به لالوک
له دوور دیار بوو، تارای سه ری بووک

زور به ئاهه نگ و چه پله و گورانی
به سواری «ماین» بوکیان ئه هانی

له م بهر بوئه و بهر شریخه ی برنه و
زرمه ی زه ماوه ند، تا کو نیوه شه و

تافه‌ی قه‌لبه‌زه، پرنیگاری وورد
سیاچه‌مانه‌و، شوخی کچه کورد

لوتکه‌ی ئەندیشه‌ی ئەبرد بو‌لای خو‌ی
هه‌رک‌ه‌س هه‌ل ئەستا به‌سته‌خوان بو‌و بو‌ی

من به‌ووشه‌ی جوان، تو‌یش به‌سو‌زی خو‌ش
سه‌رچاوه‌کانمان ئەهینایه جو‌ش

ئێسته ئەو کزه، منیش دل‌گیرم
به‌داوی خه‌مان به‌ند و زنجیرم

بلبل با بو‌تی باسکه‌م به‌جوانی‌ی
زۆر به‌رووناکی ئەک به‌نیهانی‌ی

چونکه له‌ژیندا نه‌ینیم نی‌یه
به‌لام به‌دبه‌ختم! بو‌؟ له‌به‌رچی‌یه؟!

مه‌لیک بووم ئازاد له‌باخی سروشت
شه‌یدای جوانی‌ی بووم، گولم خو‌ش ئەویست

هەر له به یاندا، چه پوکی زۆردار!
به دبه ختی کردم! به در یژی رۆزگار

کورسی و گیرفان و دراوی بی فه!
چه رخی رۆزگاریان چه پ هینایه گه!

مالی و یران کرد چه ند لانه ی شیوان!
چندان یانه ی کرد به یانه ی دیوان!
تو بلی ی بلبل گیان، زۆردار له بن بی؟!
کەسی که وهك من ستم نه نوشی؟

بلبل خو دیاره که چند خوش خوانی
تو له نه ته وه ی شای بلبلانی

به ههستی خاوین، به و بیره به رزه
دلی زۆرداری بهینه له رزه

بلی بیگومان گیانی به یهك بوون
مۆته که ی ستم ئەکات سه رنگون

۱۹۸۲/۴/۱۵

هه له بیجه

ژنه كوردی مههابادی

خۆزگه ئه‌متوانی کوتومت
هه‌روهك خۆت، وینه‌تم ئه‌گرت

له ئازایی و، له نه‌به‌زیت
له‌دلسۆزی و، له سه‌ربه‌رزیت

ئای بو پینۆسه‌که‌ی «بی‌که‌س»
وینه‌ی خۆت بدایه‌ ده‌س

ژنه كوردی مههابادی
لایشم سه‌یر نه‌بوو وه‌هام دی

ووتی پۆله‌یه‌کی كوژرا
میرده‌که‌شی له‌لای نیژرا

وورده‌کانم هه‌ر له‌برسا!
له‌سه‌رماندا، هه‌ر له‌ترسا!

گیانی پاکیان سپارد به خاک
مردن له ریی ژبانی چاک

رۆله یه کم له سهنگه ردا
به سه وانه ی دوژمن بدا

جانازانم ئه ویش ماوه؟!
یان له شالاودا، کوژراوه!؟

هیچ نه م بینى توژیك بگری
له سه ر خو پیکه نی و ووتی

ئازیزانم خو ی هه ر وایه
به خو رایى خو ر هه لئایه

۱۹۸۱/۱/۲۷

هه له بچه

تڻ هه لکيشيک له گهل فو لکلورس کوردس

پرسيم له دارگول بووا بي باري؟!
هموو دهم له گهل روزگاردا ياري?!

گول هاته وه لام زور به خه مباری!
ووتی پروانه روزگارو کاری!

له گهل ټيمه دا ياربوونی دووره!
چنگی سته می به خوینمان سووره!

«نالاندم چون کهو، پيچم خوارد وه ک مار!»
«ته لقمه دا له ده ور سه ولی پای چنار»

«پرسيم له دارگويز، سهر باشقه ی داران»
«کوانی دهنگی هوژ؟ زه مزه مه ی جاران»

«ته ری ته ی داربی شوخی سهر کانی»
(«ئاخو له زامی دلم ته زانی؟!»)

خورهی خویناوی جهرگی کون کونه !
ئەم چەماوە گشت فرمیسکی منە !

فرمیسک و خوینە ئەرژیتە رووبار
بویە رەنگین و پاراوە گولزار

مەلی ئازادی بی گەردانە ی گول
هەر ئاوارە یەو ناخوینی بە کول !

بەلی بیگومان کلپە و کزە و سۆز !
ئەبن بە چاوگ بوگری نەوروژ

قاقەبە ی ژەرەژ، خره ی راواری
ئەبن بە سروود، بو ئەم ههواره

١٩٧٩/٧/٢٧

هەلەبجە

ژەرەژ: کەو

پرسپار

کوا گول؟ کوا بهار؟
کوان هاوړی یان؟
کوا چریکه ی مهل؟
کوا په پوله ی جوان؟
گول نه ستیره ی شهو؟
کوا شنه ی شه مال؟
لایه لایه ی خهو؟
کوا چه م؟ کوا چخور؟
کوا سابات ی زور؟
نیسته ناراسته کوی په
لیزگی خور؟؟!
کوا هیواو تاوات؟
کوا کامه رانی؟
کوانی نه ندیشه ی بهای جوانی؟

نه ستیره گه شه چاوم له توپه
خوزگه نه مزانی هه وار ت کوی په

به لام به مجوره كهى له تو ته گه م؟!
مه گهر ژماره ي په ژاره بکه م

۱۹۸۱/۷/۱۵

جھڙن

له جهڙناندا ههرمن ته نيام
بي داڪ و، بي باوك و، برام

نه خوشڪيڪ، له ده رگاوه دي
نه روله پيڪ، وورد بوم ته دوي!

ته لي . . . دا به!

راسته وايه

خو تم ٿاوو هه واو گلّه
ميشڪي سه ره خويني دلّه

ته گهر بيو نازي نه کيشين
بيگومان بي هوش و گوشين

دا به ته زاني «ماموستا»

زور مهردانه دلي وهستا!

به لآم ههست و هوش و بیری
تازه، که وتوته ئاودیری

ئاوی نه مامی نوئی ئه دا
له نوئی وه ژین دهست پی ئه کا

ته موزی ۱۹۸۱

سلیمان

کچه کویستانی

کچه کویستانی روومت به فرو خویڼ
ئاواری زوردار! زامداری بی شوین!

چهند کز ئه پروانیت، چنده که ساسیت!
نه که ست دیارهو، نه که س ئه ناسیت!

سووره هه لاله و چنورو شهو بو
ئیسته ئه وانیش زامدارن وه ک تو!

بو ئیوه مهل بوون وا که وتنه داو؟!
بو میشووله بوون وه ها کران راو؟!!

ئیمه ئه مه مان هه ر له گه لدا بوو
بوچی چه پوکی خومه ینیش ما بوو؟!!

نازدار نازانی؟! خومینیش کوردم
خوم بو دای به کوشت به لام نه مردم

چهند نازارم چهشت! چهند خه‌مم نوشی!
بو ئه‌وه‌ی که تو بژیت به‌خوشی

بو ئه‌وه‌ی وه‌ها به‌ستم نه‌ژین!
وا به‌بی که‌سی و به‌دبه‌ختی نه‌مرین

بی‌په‌روا پریم ریگه‌ی سه‌خت و دوور
بو رزگاری تو شکاندم سنوور

نازدار نازیزم به‌خانوی ته‌پیوو!
به‌ده‌ست و چاوو گه‌ردنی په‌ریوو!

به‌هه‌ستی به‌رزی هه‌رگیز نه‌به‌زیوو
به‌گیانی پاکی روله‌ی خیر نه‌دیوو!

به‌دایکی کوژراو به‌باوکی وون بوو!
به‌کورپه‌ی ساوای ژیر دارو په‌ردوو

به‌چه‌ندان مال و نوی مالی شیواو!

به تازه بوی بو ناو گل براو!

به ناله‌ی که‌وی هیلانه سووتاو!

به گولوانی خوین تیا راه‌سبتاو!

خه‌یالیان خاوه کوردین و هه‌ره‌هین
ری چهند دژوار بیت به‌ئامانج نه‌گه‌ین

/۹۸۱/۷/۱۲

هه‌له‌بچه

ماندووی ریگه

هه‌رچه‌نده ماندووی ریگه‌م!
که‌وتومه ناو درکی خه‌م!

«تارا»، تاره ریگه‌گه‌م
سه‌رسام، ری ده‌رناکه‌م!

به‌لام نازانم به‌زین
ئه‌بی هه‌لیت روژی زین

پرسه‌دار بوم! ره‌شپوشبوم!
به‌دیدارت دل خوشبوم

تیشکی خوری به‌یانیت
ئه‌ندامی پر له جوانیت

تریفه‌ی مانگی چاوت
بروو برزانگی خاوت

هەر که یه کهم جار بینیم
هونراوهیان پی نووسیم

ئهم چهند دیره دیاری بیت
دیاری کوردهواری بیت

ئهرۆم گولت بو ئه کهم
سه د جار ملی ئه شکا خهم

کام چیا رهنگاو رهنگه
کام چل بهرزو قه شهنگه

بوئی ئه فرم ئه چریکینم
مژدهی هیوات بو دینم

له کوئی گول خه رمانه ی دا؛
عه ترو گولای ریژا

ههستی منیش لهوی یه
گولای بوئو پی یه

لهكوى ئه لىن رۆژھەلات
تارىكى ئه بى پروات

ھەستى منىش له وى يە
ر ووناكى بو تو پى يە

۱۹۸۴/۴/۴

ھەلە بىجە

کئی دہروونی مہنگ بکا بہ دہریا؟!
کئی بہ ہونراوہ پیکر دروست کا؟

«دہرویش عہ بدوللا» و شوخی ناو دہرگا؟
چ پینوسیکی کہ، باسیان بکا؟!

چ پینوسیکی وا نووسی بہ ووردی
کہ چند بیزارن لہ جووکی کوردی

کئی وہک ٹہووستا پرو بہ پرووی زوردار
پروزیابی کرد، لہ پکی تازار

ہاوپازی «بی کس»، مہستارم پرو
خاوهنی بیری ہرشنگ دارم پرو

ماموستای بہ ہری بہرزو لوم پرو
ریواری پیگی پر لہ داوم پرو

دلسوزی راست و بی مہرامم پرو

ماندووی ریّی دووری بیّ ئەنجامم پۆ

کهوی خویناوی پایزی خه‌مگین
خه‌نه‌به‌ندانی «مه‌م» بو «خاتوزین»

په‌لکه‌ زیرپینه‌ی دوای بارانی زۆر
چه‌ماوه‌ته‌وه‌ به‌رامبه‌ر به‌ خۆر»

تریفه‌ی مانگه‌شه‌و، چه‌وی ناو‌کانی
نای! بو‌ مامۆستای هونه‌رو جوانی!

تیشکی ئەندیشه‌ی بیّ سنوورم پۆ!
ئه‌ستیره‌ گه‌شه‌ی ریگه‌ی دوورم پۆ!

ده‌ریای زانست و ووشه‌ی جوانم پۆ
ده‌ئه‌ی کویربی‌ مه‌رگ، وه‌ی «گۆران»م پۆ
شاسواری شیعرێ کورد زویانم پۆ

ده‌ست بو‌ پینوس به‌م، ده‌ستم ئەله‌رزی!

ئاخو چي بنووسم ؟ شاياني توڻي

دوا ووتهم وايه كه بيوريت ليم
كهى من نه توانم شيعرت بو بليم
نهمهى كه ووتم هر كهف و كول بوو
خهم و پهزاره و شيوهنى دل بوو

۱۹۶۲/۱۱/۲۵

هه له بجه

کاکه . . . شيعر؟ شيعرت بو بليم؟
بهزمانى هونهر تههوى بدويم؟

بهلى له دهرياي گهردشى روزگار؟!
کام ووشه بکهم به ديارى و يادگار؟!

له سهر ئاوازي مهلى کام سهرچل؟!
تيشكى کام بهيان، نازدارى کام گول؟

له سهر موسيقاي کام دهنگى ديرين
زهرده پهري خور سهر لوتكهى بهفرين

يان له سهر ته مى کام كيوى دلگير؟
سروشتي خه مگين نيگارى زوير؟

سروه و شنه‌ی دار زریوه‌ی کام چهم؟
شمشغالی تینوو کف و کولی خهم؟!

کلاو زه‌ری زیو، پرچی ووردو جوان؟
په‌ژاره‌ی، «بی‌کەس»، ئەندیشه‌ی «گوران»

قاقه‌به‌ی «ژهره‌ژ»، دهنگی کاری ویل!
هاره‌ی ده‌ست هاری نازدارانی خیل

«گه‌ردوون»، تاکوکه‌ی وابی مروته‌ی؟
تاکه‌ی سه‌ختی‌ری؟! چقل! بی‌په‌تی؟

ئای.. وه‌ی.. سه‌رسام خوم! نازانم چیبکه‌م؟!
«بووکی» په‌ژاره ! که‌ژاوه‌ی سته‌م!

چی بکه‌م به‌خه‌لات بوکی که‌ژو هه‌رد؟!
له‌یلی به‌جیماو، مه‌جنونی ره‌نگ زه‌رد!

کله‌په‌ی کام «نه‌ورۆز»، ئە‌ی هه‌تاوی که‌ی؟!
به‌رزی کام دارگو‌یز، بو‌نی کام داربه‌ی؟!

بهراست نازانم چيپکه م! چي بليم!
چي پشت گوي بخم، له چي که بدويم!!

بهلام ههلبهستيک، ههستي کاک «مهدهوش»
رهنگه دلي سر بينيتهوه جوش

ئينجا سهرنج ده، له زامي دهروون!
له باس و خواسي دهوران و گهردوون!

يان بچو (ههولير) لاي ماموستا «گيو»؛
دلسوزي نامراد، زاناي نهبهزيوو

بيستوني فههاد ههوارگهي شيرين
پره له دانه ياقووتي ديرين؛؛

خوت بيکه بهرست دورري رهنگاو رهنگ
بو بيري، ميژوو، بيکه به هر ههنگ

بهائی بیگومان کاروان ناوہستی،
شہو چند در یژی رژی ئه بی ہل بی؛؟

۱۹۷۸/۴/۱

ہلہ بچہ

تیبینی:

ئہم ہلہ بہستہ لہ میہرہ جانی شیعو
ہونہری کوردی دا لہ ہولیر خویند رایہ وہ.

دياراسى پهلوه

بهلى پهلوه، بهراست پهلوه
بهروهدهى بهردو، هردو، كهزو، چه

تیشکم خوش تهوى بوى شيت و شهيدام
بهزهزاي شاخم، نيرگزي شهلام

تهروم نهگهريم دهشت و دولتى شين
تهنديشم تهفري بو شانى ههنگوين

بى سروه تهفريم، تهروم ناسايى
وورد ريگهه تهبرم، دوور له لاسايى

لهكوى ئاههنگ بى، زيكهو گروگان
تهگهه لاي شوان، بو سوزى شمشال

تهفريم بو ناو رهز گولى لالهزار
ههميشه لاي من، نهووزوه بههار

میژووی ره‌نگینی خاکم به‌لگه‌یه
ری چند دژوار بیت کاروان له‌ری‌یه

زور نه‌ینی هن که‌په‌ی پی‌ نابهن
گه‌لی جوانی هن هه‌ستی پی‌ ناکهن

له‌گه‌ل تریفه‌و جریوه‌ی شه‌وگار
ئه‌یکه‌م به‌ مه‌شخه‌ل بو‌ ریگه‌ی ری‌یوار

له‌ده‌ریای زانست ووشه‌ی زور پرووناک
ئاواتی دیرین، به‌هره‌و بیرری چاک

له‌گه‌ل تیشکی خو‌ر ئه‌دا له‌ناو چه‌م
ئه‌فرم ئه‌یدرم به‌رگی شه‌وی خه‌م
ئه‌چنم گولی وورد، سپی، موری کال
پیشک‌ه‌شی ئه‌که‌م به‌سالی منال

له‌سنگی سه‌خت و سه‌نگین چوارلا
تریفه‌ی شادی به‌هاری هیوا

چەپكىك لەگزنكە، «گەشىي» گۆلى ئال
ديارى ئەمسالى من بى بو مثال

منالانى وورد ئيوەن ھەموو كات
قارەمانانى دوا رۆزى وولات

جەزنى نەورۆزى ئەمسالتان پيرۆز
ئيوەن خەمخواری نىشتمان و ھۆز

بژين بەئاشتى لەگەل سەر بەستى
دوور لەجياوازى و پەژارەو پەستى

۱۹۷۹/۳/۱

يادو ماتم

هانام بو نام خانه کهم برد
له ووشه کانت پرسپارم کرد!

«جوانترین سلاو بو ئه و کهسه
کوټ له پئی یه، «قهید» له دهسه.

وهك سه روکی سه رکه وتووی جهنگ
به شانازی بهرز ته کا دهنگ»

ئوخه ی ووشه رهنگینه کان
ئیوه ههرهه ن وهك خوتان وان

ههست و هوشی ههستیاریکن
تاهه تا دوورن له مردن

له ئاسمانی شهوی تاردا!
له پروژگاری پر تازاردا

وهك ئهستیره ئهجر یوینن
وهك و بلبل ئهچریکینن

ئاودیڤری داری ئازادین
به رهه می بهرزی کاردوخین؛

ماموستامان؛
له ههورامان
له شاران
لای ئاوارهکان
له «ئاوی سهر»، له کوساران
بوئوی یهك رهنگ
بوئوی یهك روو
بوئوی دلسوزی
کوچ کردووا!
دل هاته کول
ئهسرین ههلهچووا!

بوو به شیوهن
بوو به گریان!

بنو ئیسته پیلو لیک نی

هەر نه وروز دی

به هار دینی

سه رچاوه کان ته ژینه وه

دره خته کان ته روینه وه

پۆل، پۆل، مه له رهنگینه کان

ته گه رینه وه بو کوستان

ته گه رینه وه بو کوستان

قوتایان به سه رکه وتن

دهست ته کهن به سه روود ووتن

له گه ل ووشه کانت ته دوین

سه روودی روژی نوی ته لین

۱۹۸۲/۹/۱۶

بو چله ی ماته می خوالی خوش بوی به ریز، زور به ریز ماموستای

شاعیر « ماموستا کاردوخی » ناماده م کردو پیشکه شم کرد.

شين بؤ شاهو

ماموستامان، ئه‌ی هاوړې كه‌م
وا تویش رویشیت، روو له‌كې كه‌م؟!!

كې لیم بگات، له‌كې بگه‌م?!
باسه‌كانم بو‌كې بگه‌م?!!

كوې بگه‌ړیم؟! كام هه‌ردوو كو؟
له‌كې پرسم هه‌والی تو؟!

چون بگه‌م دیده‌نیت «شاهو»
ئهی كویرې مەرگ! وهی مامه‌ړو!

وهی له‌پیری! ئاخ له‌مردن!
له‌ده‌ست هه‌ردووکیان چی‌کردن?!!

ئهم دوو زورداره هه‌ر زالن!
مایه‌ی ئاخ و ئوفی تالن!

چەند بەسۆز بوو ووتەکانت

هەستی بەرزو بیری جوانی

گویم لێ ئەگرتی بەووردی

چەند ناسک بوو وششەیی کوردی

ئەندێشە بوو

جوانی بوو

بەیامی کامەرانی بوو

ئا . . هاكا ، كچم رۆژھەلات

ئیمەیش ھەر ئەگەین بەئاوات

بەرگی سەختی و ستەم ئەدرین

لەسەر چۆپی دا دەست ئەگرین

ئەبێنەو بە چوار دە سال

ئەشکینین «کاسە» ی بادەیی تال

بژی خەبات و نەبەزین

بێ گومان ھەر سەرئەکەوین

۱ مامه . . له گهل به یانی ی نوی
ئه وکاته ی تازه خوړه هلدی
په پوله بولای گول ئه فری
که بلبل بوچل ئه گه ری

هر که ئه لین وا نه وروز هات
نیرگز ده موچاوی ئه شوات

سه رچاوه کان، پرن، خوړن
هونراوه کان، ده نگه هه لپرن

ووشه کانی تویش هه رگرن
نه ئه کوژینه وه، نه ئه مرن

به لام من بی تو خه مبارم
ته نیاو ناموو لیو به مبارم

۱۹۷۲/۷/۲۳

هه له بجه

به بونه ی کوچی دوا یی ماموستای خوشه ویست و به نرخ «مه لا
حه سهنی قازی» یه وه «شاهو» ووتراوه.

سهرنج

که سه‌یرم کرد ئه‌و په‌یکه‌ره
سه‌راپا هه‌مووی گه‌وه‌ره

به‌رزی و جوانی ئه‌و بالایه
کو‌تومت ئه‌تووت ئالایه

چ ئالایه‌ک، چ ئالایه
خوزگه‌ نه‌ینی نه‌بوایه

ئه‌ترانی چی له‌دل‌دایه
دل‌ه وه‌یاخود ده‌ریایه

بریا نه‌ینی نه‌بوایه
باش ئه‌ترانی که‌چی تیایه

که‌سه‌یری گردنم ئه‌کرد
ئه‌تووت گردنی چیا‌یه

له ناو بيشه‌ی چياکه‌دا
بی‌گومان (فرازی) تيايه؛

باسی ته‌ستیره‌یه‌کت کرد
هائه‌وه یادم ده‌ست وبرد

گوئی نه‌بوو له‌هه‌ورو هه‌را
هه‌رگه‌ش بوو زورجوان ته‌تریسکا

جار، جار، له‌به‌ر تریفه‌ی ته‌و
تینی نه‌بوو تاریکی شه‌و

نازانم چون باست بکه‌م
هه‌ستی خووت بو‌ ده‌ربجه‌م

چونت پیشکه‌ش بکه‌م دیاری
که‌له‌یاد نه‌چین ئیجگاری

مه‌ر له‌به‌هاریکی شاددا
له‌نه‌وروزیکی ئازادادا

گوھسار بگه پریم خوارو ژوور
هه لبر پریم یاقووتی سوور

بو په نالییم گولاله ی ئال
چونکه سهراپا سووره یال

تو به چاره سه ریکی وورد
منیش به نه ندیشه ی خواکرد

به لکو ههردوو کاریک بکهین
ئه و دیمه نه، له یاد نه کهین!

تو ته ماشا «فراز» خاتوون
چهنده گرژو موئه گهردوون

بوئیمه ههردانه ی داوه
به لام ههردخه یالی خاوه

۱۹۸۲/۲/۲۳

سلیمانی

شېۋەن بۆ مامۇستا «گېو»

لەگەل سلاۋى گەرم و گور بۆ

گیانی پاکی ئەم مامۇستا سەربەرزە
بەرامبەر گەل و نیشتمانەكەى، وه بەرامبەر
مروڤ و مروڤايەتى.

ئای لەسەختى چەرخى ستم
واى لەداۋى مەرگ و ماتەم

كوچت كرد بۆ هەوارى نوئى
كوئى بگەرئيم، چى بئيم؟ چى بگەم!

هەۋالت پېرسم لەكى؟!
دلى شەوم چۆن بۆ شەق بى؟!!

كى بلى ومامە هاتەوه
دەست بۆ پېئوس ئەباتەوه

وهك بلبلى دل بريندار
بگه پریم ههوار به ههوار

كام لوتكهی خهم بهه ژینم؟!
به چ ههستیک بچریکینم!؟

لای دار به پروو، سوره چنار
هاژهی چهه، یان هارهی دهست هار

لای رهنجبهره به تواناکان
لای رهز؟ یان لای دیراوهکان!؟

لای شوان، لهسهه سوژی شمشال!
بگه پریم، پیرسم ههوال

لهناو ماله شوولهکان!
لای مناله کزوولهکان!

لهلای مهله، تینووهکان!

ناو لاپه ره، زیندوو هکان!

له سه ری رهش، تا هه وارمان!
لائی ده ست نووسه کانی جاران

دهی با هه موو بگرین یه کجار!
فرمیسک بریژینه رووبارا!

تازه، مامه رووی کوچی کرد!
دلسوزه که ی نه ورۆزی کورد

ئیتیر مامه له هه ولیری
جهژنه پیروژه نانیری

وهستا پینوسه که ی مامه
بو منیش نانوسیت نامه

کی وهك تو به کول پیرسی؟
کچم بو خامهت، نانوسی؟

ماموستای بهرزو روو سوورم
هاتووم، ریبواری ریی دوورم!

وهك مهلی سهر لی شیواوم!
دووچاری تهلیسم و داوم!

ماموستا «گیو» ئهی بههیزتر لهزیروزیوو
دلسۆزی بهمراد نهگهییوو

لهم خهم و گیزاوو داوه
سهرسامم! سهرم سوورماوه!

چون پینوسهکهی من بو تو
بنوسیت بلی مامه رو؟!

ماموستای میزووو ویزهی کورد
من چون ئهتوانم بلیم مرد!

نه، . . . ههرگیز نالیم مامه رو
چونکه نامریت، ههر زیندوویت تو

له گه ل گزنگی به یاندا
له نهوبه هاری ژیاندا
که ئه لین ئه مرۆ نه ورۆزه
لێک ئه کهن جهژنه پیرۆزه

جائه و کاته ده رئه کهوی
رووه و هیوا سه رئه کهوی

داری خوژگه و ههول و خهبات
گولی سه ره بهستی ده رئه کات

به لام ئیسته ئابه م جوړه!
وون بوونت هوێ خه می زۆره.

هه له بچه

سالی ۱۹۷۷

به بۆنه ی دوا مالتاواپی ماموستای زۆر خوشه و یست و نه مره وه
«ماموستا گیو موکریان».

سكال

ئەگەر ئېم بۇ ھىلانە يەك
دەستى ستەمى نەدىيى

بۇ كاسە يەك كەھى مەى بى!
مارى رۇزگار نەى نە گەزى بى!

ئاخ بۇ سىرۋە يەك، شىنە يەك!
بەسەر تەرمى كوردە قىردا!

بەسەر مەرگى كوت و پىردا!
نەپەت و تىپەر نەبۇبى!

دەشمشال ژەن ئەى ئازىزم
مەۋەستە بابى دەنگى نەى

زۇر زوپىرە دلى زىزم!
پەنجەت بىچوللى دەسا دەى

من به شیعر تو به شمشسال
بادهی خه می تال هه تاکهی

ملی چاره نووس بشکینه
بو رووناکي بچریکینه

ژيان ده سا چی ماوه دهی
به راستی دل برپنداره!

زامه کانی بی ژماره
سه رگه ردانه دادی نه دهی

جی بیلم قور و زه لکاوی
بگه مه سه ر چه شمه ی تاوی

ئای هزار خوژگه م به و کاته ی
که به بی خه م نه ژیم تاوی

با بې دهنګې؛ که یانی که ی
بابګات بوئی زهرده به ی

چنار ههروهك منی هه ژار!
خو ړاوه شینې له هه وار!

کوانی ژیان؟ کوانی به هار؟
کوا قاقه به ی که وی کوسار؟

من که له م سروشته پاکم
نه وی ئەم خاکه خه مناکه م!

له گه ل هوزار، له گه ل هوره
کام زام قووله! پر ناسوره!

کام شهو سهخته! کام خه م زوره!
هه موویم نوشی بی نوره!

منم هه لگری نامه که ی

هەرگیز روژیک، نەم ووت ئوخەیی!

دەلیدە «نەیی»، هەر خەمە ژین!

هەر ئەینۆشین، خو نابه‌زین!

هەر کەهاتین، وامان هینا!

ئەروین هەرئەگەین بەهیا

بجولیت پەنجەت بەووردی

بایت سۆزو نه‌وای کوردی

هەلەبجا

١٩٨٠/٦/٥

ناخۆشترین روژی ژیانم

لەپه‌کیك له ژماره‌کانی گوڤاری نووسەری کوردا بلاوکراوه‌تەوه.

له گهڻ ماڻو ستاڻي شاعير ڪاڪ «مهدهوش» ٿي هونهر مهندا

ٺهي ڪوڙبي پيري نه ميني باوي
بمري له ناوچي رڙق و شالوي

هه ناسم تاسا! دوو ٺهڙنوم له رزي!
كه ديم ٺاوايه! چه پوڪي پيري!

جائهنديشم روي جي هيشت ٺهوناوه
چوو بوچهند ساليڪ گهرايه داوه

بوچ ساليڪ؟ سالي شهست و شوش
كه بويه كه منجار ناسيم ڪاڪ «مهدهوش»

ووتیان «خھیاتیك»، تهوئا لهم ناوه
هونهزی چاكه «مهدهوش»ی ناوه

كالی بهری من ههچهنده پوره!
سهیرو سهرسامی و پهژارهی زوره!

چووم كالم كری و هیئام دهست وبرد
كردت به «پالتوو» جا لهبهرم كرد

ژیان داستانه!، بهرهو ژووركهیه!
سههراي هممووی پیریش ههیه

چیرۆكیكه سهیر! ههرخوی سهركاره!
هه لهگهڵ پارهو نهزاندا یاره!

جا، كه هههه جارێك پالتوو تهبینی
تههاته یادم پینووس و دههزی

بهراست، ههردووکیان ووردن، هاووازن
ههردووکیان بههههه بههههه و ئاوازن

دوو مهلی ناسک ، ئەخوینن زۆر جوان

ئەمیان بو هونەر، ئەویان بو ژیان

نابی گوی بگری لهباسی پیری

بیدرە، فری دە بەرگی زویری

دەست دەرە پینووس بنوسه بو ژین

گیانی هونەر مەند، دووره له بەزین

هەولیز

له کاتی گرتنی کونگرە ی پینجەمی نووسەرانی کورددا

شیرین

بابۆیهك بدوین، گیانه کهم شیرین
به یادی جاران که دائه نیشین

توی زور نازنهین
منی زور خه مگین

من به خویندنه وه
تو به پیکه نین

تو زور پهروشی دیداری من بویت
باست نه کردم بو هه رکوی نه چویت

منیش وه بلبیل به دیداری گول
هه رکه نه م بینیت گوشاد نه بو دل

دوو هاوړی دلسوز، دوو خوشکی گیانی
نه مان کرد باسی نه مروو به یانی

توخوا شیرین گیان
ئیمه‌ی بی تاوان
سه‌یرکه چی نه‌کرد!
چه‌پوکی ده‌وران!

هەر ته‌واو نابی ته‌لیسمی، ری زین!
که‌ی ئەمان زانی، وایه‌ک ئەبین!!

نه‌بیر، نه‌ته‌گیر
نه‌ژینی چۆلی
هیچ نه‌یدا داری
ده‌ردی کلۆلی

من هەر که‌هاتم که‌ی خوشیم لابوا!
ماری زۆردار له‌قژم ئالابووا!

ئهو که‌سه‌ی که‌زۆر نزیک‌ی من بو
چاوی ته‌ماع و چنگی ئاسن بووا!

تروسکه نه‌بوو، ری زۆر بارک بو!

هەر بیری تەسك و هوشی تارێك بوا!

باشه شیرین گیان تو بۆ وات لی هات؟!
ئەي چي تۆي خسته رۆزگاری نه هات؟

ئەزانی شیرین، بەبی زیادو کەم
ئیمهین شاسواری گۆرەپانی خەم

ئەزانی شیرین، ئیمهین نابەزین
هەر ئیمهین ستم دینینه لەرزین

١٩٨٣/٤/١٥

سلیمانی

تی بینی:

کەله هونراوه کاندای باسی «شیرین» ویت مەرچ نی یه هاوریکه ناوی
شیرین بیٔ .

بہ سہر زمانی نافرہ تیک

(شیرینی) کلؤل! لہیلی نامراد خوّم!
(زینی) توہ بہ سہر! ہہرگیز ناشاد خوّم!

ہاوری و ہاودہ می، تہرمی ہی گیان خوّم!
خوّمن بہ شوانی؛ (غولی)! بیابان خوّم!

مہلی ہی ہالی گوّم و زہلکاو خوّم!
گہری و راست پروّم نابی و، بہ ناو خوّم!

وہک فرپروکہی دہستی منال خوّم!
ہی کورپہی تاوات! ہی گروگال خوّم!

پاش «۲۵» سال: رنج به خه سار خوم!
هنگوینی لوی به زه هری مار خوم!

ته نیاو بی تاوان رنج به عه بهس خوم
به تیرو تانه ی که سو ناکهس خوم

ژینی بی به هار دل به تازار خوم!
بی کهس! بی دادوهر، به ندو دووچار خوم!

ده بگری!، ده بگری گیانه!
پایزه! هه رخم هه رزانه!

تافیل بازی و دهست برین بی!
تازورداری! ناشیرین بی!

ته نانهت هاوری و کهس وکار!
هر بو پاره ته بن به مار!

ته بنه زوردار!
پیلان ته گیرن وه کو هار!

پرسپار له ههوار

ههوار کوانی «خال»؟
هه ر نی به له مال!

نازانم له کی
پیرسم ههوال

حیلهی «ئهسپی شی»
ئیسته، له کوئی دی؟

ئهی دهنگی دلیر
له کوئی هه لئهستی؟

له کام شوین؟ کام جی؟
کام پیروزبادی

له کام نهردینی
رینگهی نازادی

به بهرزیت، ههوار

دل ئه وهند ته نگه

له تاو دلته نگه

زمانم له نگه

یاخوا چریکه ی هوزاران نه یهت!
ئاوازی دلگیر، بهرگویی نه که ویت!

به بی لای لایه، کورپه بسره ویت!
شهنه ی شه مالیش نه روا و نه یهت!

گولاله ی ئال و والای دهشت و دهه
نه رازینه وه! نه نوین هونه ر!

خو ئه وا ههوار بوو به چه ند سالی!
«خال» مالی جیهیشت رووی کرده چالی!

نه ری ری پیواره! نه هی ههوالی
که س بۆ بینینی هیچ شتیک نالی

هاوار لهو چاله سهخت و بیروونه!

دانا سهرسامه! زانا زهبوونه!

هیچ روژو کاتیک شکوهی نه کرد!

چهند شیرى شکاندا! لانهی ویران کرد!

چهند بیچووه شیرى دایه دهست ریوی!

ههرکس بو ناکهس خوی کرد بهخیوی

لوقمانی قووت دا، ئه رهستوی ون کرد

کس لهم دهر وونه! سهری دهر نه کر

باهه لسیت، دهنگی مام کهریم به داخ!

ئهو بنالینی! منیش بلیم ئاخ

خاله، له ریوی دوور له ریگهی نه هات!

زور به دلتهنگی هاتمه وه بولات!

هاتمه وه ههوار! ههوار کش و مات!

نه تو ههیت، نه وهك ئه وسایه وولات!

نه هوروی دیوان! چریکه‌ی کوساران؟!
به‌رگویی نه‌که‌ون، چون جاری جاران!

«گه‌ردن، های گه‌ردن
گه‌ردنت زه‌رده
سه‌یری سای گه‌ردن
ده‌رمانی ده‌رده
هارهی می‌خه‌اک به‌ند
شه‌و له‌خاوم که‌رد
من چون نازار دار
نه‌له‌های تاوم کرد

منو ده‌ماوه‌ند، شه‌رتی‌کمان که‌رده‌ن
نه‌و ته‌م و من خه‌م تاوه پرووی مه‌رده‌ن!

جه‌که‌لان که‌لی، جه‌به‌رزان به‌رزی
هه‌رویت سه‌ر ته‌لی، هه‌رویت سه‌ر ته‌رزی

باخی‌کم ناشتووه له‌وره‌زه دیمه
له‌ده‌وری مالتان گول داویه خه‌یمه

بانگ کهن «داوده جو» هفتاو جهوت شارگهر
سهرتاپای له یلیم بو بگری له زهر»

ئاخو من کیوم؟! یاخود «کیوه پرهش»!
ههر دوو کمان وهك یهك بی بههره و بی بهش!

نهء بابی دهنگی راوه ره ی منال
سابه شکو هیوا بیته گروگال

۱۹۷۵/۴/۲۵

چند ووتو ويژنيڪ

ڪاڪي جوتيار له «گا» خوره
دلي زهوي چاڪ هه لدره

مه چوره داوي مير و ڪاڪ
به رهنجي شان به بيري چاڪ

پينره ناو به ره مي پاڪ
بزي زور پيلوانه و بي پاڪ

مه پرسه کورسي گامهيه
ته وگوريس و ، ڪلامهيه

زور باشتره له و خامهيه
وهيان له و پروانامهيه

که خاوه نه کهي کوشتووه
بادهي به ديبی بی چه شتووه!

له پال پهردهی بریقه دار
هه لپه ئه کات ههروه کو هارا!

کاکێ کرێکار دهی هه لده خشت
به رهنجی شان بیهسته پشت

نان پهیدا که سه ره به رزانه
که هه ره سه ره به رزی ژیا نه

زور له وانه به ریز تری
په رۆز ترو به هیز تری

که له پال پهردهی ره نگا وره نگ
وه ک زه روو خوین ئه مژن بی ده نگ!

سه دهی بیسته گه له هوشیاره
هه ره که سه هه رچو نیک بیت دیاره

کاکێ گاوان له م که له، بو که له
هه را ئه که هیت به په له په ل!

لهم ئهدهى دار، لهو ئهدهى پهل

ئهكهويته ناو ئاو وهك مهل

چهند بى گهرده ئه و ژيانه

نه فيشاله و نه تاوانه

كاكى شوان ليده شمشال

جوانه ميگهل، جوانتره يال

سهر ئاخ لهدهست ههناسهى كال!

بى سنوره ئهنديشهى تال!

ههر سال بهسال خوزگهه به پار

كهى وه هابوو؟! ههلههى زوردار

١٩٧١/٢/١٥

ههله بجه

تى بينى:

ئهم شيعره له ژماره تاييه تى يه كهى رۆژنامهى هاوكاريدا له سالى

١٩٧٢ دا بلاوكراره ته وه.

چۆلە كەو منال

ئەي چۆلەكەي ووردو جوان؛
ئيسك سووكى دارهوان؛

بېو بچۆ به قونە قون
يارى بكة له گەل من

منيش خاوين و پاكم
پهروه ردهي بيري چاكم

مه ترسه ، رامه كه ليم
گويم لى بگره چى ئە ليم

تۆ له گەل په پوله كان
چاو شاركى كه ن بوختان

منيش هوگرى جوانيم
له گەل ئيوه دا ئە ژيم

چون رانه كه م بوکولان!
زيان نه دم له مالان!

بهردی دارلاستیکی من
بشکینی سهرو گهردن.

مه رکه شه و هات ماندوویم
هر ئیواره ئی بی نوم!

نه وه بی ئیش و کارم!
بیزار بن له کردارم!

ئه ی بو دواروژ چی بکه م!
چون بی بکه م بیمه پهره م!

بزی خو و ره وشتی جوان
بژین ئیوه و وانه کان

بژین دراو سیکانم
که وهك که سو کارم وان؛

ماموستا قوتابخانه تيشكى روژى زيانن
هه ربژين هاورى كانم هاوكارو پشتيوانن

۱۹۸۴/۲/۱۸

هه له بجه

تارا

تارا، كچه كورد، وه كو ئه ستيه،
سهرده ميك بكشي، سهربله ليره،
سهيركه سهيرانگاي خاكي باپيران،
ئيسره يه پيشه ي مادرو تاريان،
تەماشاش ميژووي پايتهختي بابان،
مه لاجوالانو دهشتي كانيسكان،
بروين بگهينه سه رلوتكه ي به فرين،
ههوار بهه وار يادگاري ديزين،
باخان شهتاوان شهپولي رهنگين،
فهرهاد سهر گهردان شيريني خهم گين!
به بهيتسي كوردى وورد وورد بت دوينم،
ريحانه ي كيوي كهژت بو پينم،
له دهرياي ويژه ووشه ي روو نوگهش،
بشكينييت بالي سهختي شهوي رهش،
نهك بهتيني خهم روژيك بيت بيزارا،
نه بهزيت تاكو تو ئه وه كهيت بار،
ووشه ي روونوگهش لهههستي پرسوز،
ههروهك پليسه ي ناگري نهو روژ،

بوت ھەل بڑ یرم وەکو بە لالوک،
زەرد وەکو گزنگ سوور، وەك تارای بوک،
بیکەمە ملت ملوانکە ی یاد گار،
تازە و تەر ھەر وەك ھەمیشە بە ھار،
گەردنو ملوگەردانە ی بی گەرد،
وەك کەلە کیوی یان ئاسکولە ی ھەرد
چون گەردانە یەك ھەر بریقە ی بی
بە شەو چراخان بە روژ ژینی نو ی

یادیک

بووکو، باله بان، هازه هازی چه م،
چه تری شوره بی، تاراو سهر په رچه م
بارگهی (پیخه سوو)؛؛ کولیچه ی تیایه؛؛
میوژوو؛ باسووق؛ تویشووی ریگایه،
رمبازی له شکر؛ سواری به ده ماخ؛
قاقاو قریوه؛ دهنگ دانه وهی شاخ؛
زریوهی ناو (دی)؛ هاره ی خشلی زیو؛
زرمهی زه ماوه نند؛ بووکی دابه زیو
تو بلیت گهر دوون، شیرینی تال کات؟!
دی؛ ههره سبیت شایی؛ به تال کات؟!
شار پتاسینیت! هه وار به دووکه ل!
ساواو پیشکه که ی، بکات به مه شخه ل!
له ناو فدره هنگی گاده مو، حه وا؛؛
به دی، نه کراوه، نه ورۆزیک ی وا!

جوانه دار بهروو محاله به لالوك،
پي دهشت رهنگينه وهكو بهرگي بووك؛
كاني يو بهراوو خهلهو خهرمانه؛
مي گهل، سهرمهستي شمشالي شوانه،
جا ئينجا خوينهر ناشي نهيزاني؟
له گهنجي ديرين تاجي كه ياني؛
بههره و ديمهني نه م خاكه پاكه؛
گه ربيو نه مان بي نه بوونمان چاكه.

له هاوكاريدا بلاو ۱۹۸۷/۱۲/۱

كراوه ته وه

بەيتىڭىز دېيىن

دە ئەي خاھەن سۆزىڭىز
ئەمما تەمەن رۆيۈر ئەمما!

خەم بارگەي خەست لە ھەرچوار لا
رەشمالى، خۇبى لى ھەلدا!

بەھارى زېن ئەوارۆيى!
بەلام نەورۆزىڭىز؛ نەدى!

بە بەيتىڭىز ھەر ئىجگەر دېيىن،
ھەر وەك شانى ھەنگوئىن شىرىن،
دەم كەرەۋە؛

بو من ماندوو بی پشوو،
ریواری ریگه لی وونبوا

بی تریفه بی تیشکی خورا،
ری، پر له جانه وهری زورا،

بهیتیک، قالبوی دهورانی زوو،
وهك (تالتون) له مهحهك دهرجو،

رستیک (مرواری) تیشك دار
بههروه بهرهه می ههستیار

هاژهی سهراچاویهك قهشهنگ؛
برواو، هیوا، سسرودو دهنگ

با بییت بهتویشو هاورییم،
هیچ نه بییت بزانیم من کییم؛
دهفهرموو دهست دهره پینوس
بیرکهره وه ؛

نەزەن كاسەران .. دۈۋرە لە سەردەن

كى ئەبوت چيا جوانە مەرگە ئەبى
كى ئەبوت ھازەى تاڭگە ئەۋۋەستى

كى ئەبوت كانى گۆرى بو ئەكرى
كى ئەبوت رەنگى سروشت ئەگۆرى

بەلام نە دايكەم ديمەنى جوانم،
تو ھەر نەۋرۈزى شىش داستانم،

يىستۈمە شىنى مەجنون و لەيلى،
شەپۈرى شىرىن بو فەرھاد ئەبى،

بەلام نەمبىستۈۋە ھەر نەبۈۋە نابى،
بلىن نىشتان مرد ياخود ئەمرى،

بەلى بى گومان كە من رۆلەى (دېم)،
كە ئەۋ بسۈتت من بو نەسۈ تېم؟

سروۋشتى بەرزم وەك خوى ئەمىنى
نە ئەۋ ئەگۆرى نەمن ئەگۆرىم

كاك كامهرايش وهك كيوه كاني،

له گه ل گزنگي تازه ي به ياني،

له گه ل هه لبه ستو هو ره و گو راني ي

له گه ل فاسپه ي كه و شمشالي شواني،

له گه ل لاپه رهي رو زاني پاكي،

له گه ل دلسوزيو بي ري روناكي،

له گه ل نه به زيو و ره به رنه دان،

له گه ل ري ره وي راستي نه مران،

له گه ل سر و دو ته پلي سه ركه وتن،

نامري (كامه ران)؛ نه زي كامه ران دو و ره له مردن.

به بو نه ي چله ي ماته ميني شاعيري

نيشتمان په ره ورو نه مر ماموستا

كامه ران مو كريبه وه

له گو فاري به ياندا بلا و كراوه ته وه

چەند كۆرتە ھۆنراۋىيەك

منالېكى چالاكم

منالېكى چالاكم
ھوشيارو بىر رووناكم

وانەكانم خوش ئەۋى
سەرئەكەوم بى باكم

مەشخەلى رىى خەباتم
ھىۋاى بەرزى وولاتم

۱۹۸۴/۴/۲۶

ھەلەبجە

۱۳۳

« چند کورته هونراويه »

گەر نه پيچرينم بهندي دوو چاري!
خوم نهره نجينم بو به ختباري

چاوه ربي خه لك بم، خوم تي نه كوشم
جاكهي مروشم، كه ي خاوه ن هوشم

به پيچ و په نا برويت نه نه وي

چون ههنگاوت ناواده رته كه وي

نه و په رده ي ئيسته بريقه داره
هه ر ده رته كه وي ت هيلانه ماره

لاى لايە

دوینی به یانی ، بی ئاگاۋ خاموش
لەخەو راپەریم ، بەدەنگیکى خوش

دايکىك به نەرمى لای لایەى ئەکرد
ئەندیشەو هوشى بولای خوێ ئەبرد

بەلام کۆرپەيەك ئەيەتە کۆر جوان
دەك ياخوا ئەبیت بەبار بو ژيان

* *

زۆر هوشيار نەبى ، ديارە كە خەلكى
ئەوەى بى خوشە تو هەرگيز نەبى

نەماپك ريشەى بەمەردى پروا
شەو چەند دژواربیت بەگزنك ئەگا

پەوشتى جوانە ، سروشت ئەنوینی
بەهیچ ناگۆرى ، ژەنگە هەلناهینى

ترسان لهچى

دەورەپشت وژيانى چۆل
بەختى نەزۆك منى كۆل

جىھاننىكى سەيرو سامناك
منى تەنيا ئاسمانى تاك

بەلام لەگەل ئەم گەردوونە
ترس و بەزىن ، ھەر تيا چوونە

تەنيا مېژوو نامرى و ئەژى
كەمەرگ ھەبى ترسان لەچى

سهر بهرزی

من مناله کهم که تو یانا کو شتم
تازاری سهخت و سویان بی چه شتم

ژینیان لی کزدم به دوزخه خلی تار
پرگورگی برسی، پر ته لیسم و مار

له ژیر په لیانا په لم نه کوتا
بی کهس و لاواز به تاقی ته نیا

گه شی زامه که ی تو م کرد به چرا
ته نیا هه رته و بو و تروسکه ی ریگا

کلی ریگا

به خوینه که ی تو که و تمه نووسین

نووسیم بابه گیان مژده، مسه ر بهر زین بستین

نووسیم بابه گیان مژده، مسه ر بهر زین

دوا ووتنه

خوینه‌ری به‌ریز به‌لی بی‌گومان ره‌وشت به‌ری‌و
خو‌راگ‌سرتن و دل‌سو‌زی، تا‌که ری‌گه‌یه بو به‌ثامانج
گه‌یشتنی ئساده‌میزاو جا لی‌ردها به‌خوات نه‌سپیرم،
هیوادارم له به‌ره‌می‌ک، یان چ‌ه‌ند به‌ره‌می‌کی تردا
ب‌که‌وینه‌وه ووتوو‌ویژ، له دیداری و‌یژه‌ییدا به‌یه‌ک
ب‌گه‌ینه‌وه بی‌گومان ئاواتیشم به‌ری‌و باشی‌ته‌ره‌نگه
بیشزانت؛ ئای‌که چ‌ه‌ند به‌س‌ه‌رفرازیت به‌خته‌وه‌رم.
خو‌ز‌گه‌ نه‌بوم به‌تیش‌کی‌ک هه‌موو تووله‌ری‌یه
باریکه‌کانم بو‌روونا‌ک ئه‌کردی‌ته‌وه، نه‌بوم به
سته‌کوله‌یه‌ک، پستی هه‌موو سته‌م‌کار و سته‌می‌کم بو
ئه‌ش‌کان‌دیت بی‌وره‌که‌ه‌ر ئه‌وه‌نده‌م له‌ده‌ست دیت.
«ئه‌گه‌ر گول‌ن‌ب‌م، در‌کیش‌ن‌یم» هیوادارم به‌دیاری‌یه
ب‌چ‌کوله‌کانم رازی بیت رایشت چیه، بو‌ت هه‌یه،
ب‌ه‌رموویت به‌ده‌ر‌برینی ئه‌وه‌نده‌و تا دیداری‌کی دی،
جاری‌کی که‌یش به‌خوات نه‌سپیرم

خورشیده بابان

رقم الايداع ٧٥٣ في المكتبة الوطنية ببغداد لسنة ١٩٨٨

دار الحرية للطباعة

الجمهورية العراقية
وزارة الثقافة والإعلام
دار الثقافة والنشر الكردية
السلسلة رقم (٢٦)

شجرة البطم

خورشيد بابان

تصميمي بديك : محمد زاده

السعر (١) دينار واحد

دار الحرية للطباعة - بغداد

